

Otizm Spektrum Bozuklu?u Bilgi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Otizm Spektrum Bozuklu?u Bilgi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28600>

Özet

Otizm Spektrum Bozukluğu Bilgi Ölçeği (OSBBÖ), öğretmenlerin **Otizm Spektrum Bozukluğu** (OSB) hakkındaki bilgi düzeylerini ölçmek amacıyla uyarlanmış bir araçtır. Bu ölçek, özellikle OSB tanısı almış çocukların eğitim süreçlerine entegrasyonu ve kaynaştırılmasında öğretmen yeterliliklerini ve bilgi eksikliklerini tespit etmeyi hedefler.

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması Yakup Burak ve Emine Ahmetoğlu tarafından 2020 yılında gerçekleştirilmiş ve "Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocukların Kaynaştırılmasında ve Bütünleştirilmesinde Öğretmenlerle İlgili Değişkenlerin İncelenmesi" başlıklı makalede kullanılmıştır. Ölçek, eğitimcilerin **özel eğitim** ihtiyacı olan bu popülasyona yönelik bilgi birikimini sistematik olarak değerlendirme imkanı sunar.

Anahtar Kelimeler

Otizm Spektrum Bozukluğu, OSB, Bilgi Ölçeği, Kaynaştırma Eğitimi, Öğretmen Tutumları, **Psikoloji**, Uyarlama.

Yazarlar

Yakup Burak, Emine Ahmetoğlu.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **Otizm Spektrum Bozukluğu** (OSB) olan çocuklarla çalışılan veya çalışılacak muhtemel olan öğretmenlerin, bu bozukluk hakkındaki genel ve spesifik bilgi düzeylerini saptamaktır. Bu bilgi seviyesinin belirlenmesi, kaynaştırma ve bütünleştirme eğitimlerinin başarısı için kritik öneme sahiptir.

Ölçek, öğretmenlerin OSB'li öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik pedagojik yaklaşımları ne ölçüde bildiğini değerlendirerek, hizmet içi eğitim programlarının planlanmasına bilimsel bir temel sağlamayı amaçlamaktadır. Uyarlama çalışması, Türkiye'de öğretmenlerin bu alandaki bilgi düzeylerinin incelenmesine odaklanmış olup, araştırmacılara bu alandaki değişkenleri inceleme fırsatı sunmuştur.

Yapı

Otizm Spektrum Bozukluğu Bilgi Ölçeği, katılımcıların bilişsel bilgi alanlarını kapsayan bir yapıya sahiptir. Bu yapı, genellikle OSB'nin tanımı, etiolojisi, karakteristik semptomları (sosyal iletişim eksiklikleri, tekrarlayıcı davranışlar) ve etkili eğitim stratejileri hakkındaki bilgi düzeylerini içerir. Ölçek, öğretmenlerin bu karmaşık bozukluğa dair bilimsel temelli bilgilere ne kadar hakim

olduğunu ölçmeyi amaçlar.

Ölçek, salt bilgiye dayalı maddelerden oluşur ve genellikle doğru/yanlığ veya çoktan seçmeli formatta sunulur. Bu sayede, öğretmenlerin özel eğitim ihtiyaçları olan öğrencilere yönelik bilgi temellerinin nicel olarak değerlendirilmesine olanak tanır ve bilgi eksikliği olan spesifik alanların tespit edilmesine yardımcı olur.

Geçerlik

Ölçeğin uyarlama çalışmasında geçerlik analizlerine dair detaylı istatistiksel veriler kaynak içerikte sunulmamıştır. Ancak, bu tür bilgi ölçeklerinin uyarlama süreçlerinde içerik geçerliği ve yapı geçerliği kritik öneme sahiptir. İçerik geçerliği, ölçek maddelerinin **Otizm Spektrum Bozukluğu** bilgisi alanın kapsamlı bir şekilde temsil edip etmediği uzman görüşleri aracılığıyla sağlanmalı olmalıdır.

Yapı geçerliği açısından ise, ölçeğin teorik olarak ilgili yapıları ölçüp ölçmediği faktör analizleri ile incelenir. Ölçeğin, farklı eğitim seviyelerindeki öğretmenlerin bilgi düzeylerini anlamlı bir şekilde ayırtabilme kapasitesi, yapı geçerliğine dair önemli bir katkı teğkil eder. Detaylı geçerlik katsayıları için orijinal makalenin incelenmesi tavsiye edilir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte Otizm Spektrum Bozukluğu Bilgi Ölçeği'nin güvenilirlik katsayısı açıkça belirtilmemiştir. Ancak bilimsel bir uyarlama çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığının gösterilmesi amacıyla Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısının hesaplanması beklenir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı bilgi yapılarının ölçtüğünü ve dolayısıyla ölçeğin güvenilir olduğunu gösterir.

Buna ek olarak, ölçeğin zaman içindeki kararlılığının değerlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik analizleri de uygulanabilir. Bu analizler, öğretmenlerin bilgi düzeylerinin kısa bir süre zarfında ne kadar stabil kaldığının ortaya koyarak ölçeğin ölçüm tutarlılığını destekler.

Faktör Analizi

Otizm Spektrum Bozukluğu Bilgi Ölçeği'nin orijinal yapılarının Türk örnekleminde korunup korunmadığının belirlemek için faktör analizi (Açıklayıcı veya Doğrulamalı Faktör Analizi) kullanılabilir. Ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı ölçtüğü varsayıyorsa, faktör analizi hangi bilgi alanlarının (örneğin, tanrı bilgisi, müdahale bilgisi) ayrı alt boyutlar olarak kümelendiğini gösterir.

Faktör analiz sonuçları, uyarlanan ölçeğin kültürel ve dilsel farklılıklara rağmen orijinal ölçeğin

teorik yap?s?n? sürdürüp sürdürmedi?i konusunda önemli kan?tlar sunar. Bu analizler, ölçe?in yap?s?sal geçerli?inin temelini olu?turur.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Genellikle kapalı uçlu bilgi maddeleri (Do?ru/Yanl?? veya Çoktan Seçmeli) içerir.

Language Available: Türkçe

Population Group: E?itimciler (Ö?retmenler)

Age Group: Yeti?kin (Ö?retmenler)

Population Details: Otizm Spektrum Bozuklu?u olan çocuklar?n kayna?t?r?lmas? ve bütünle?tirilmesi süreçlerinde görev alan s?n?f ve özel e?itim ö?retmenleri.

Test Methodology: Öz Bildirimli Bilgi Düzeyi Ölçümü.

Anahtar Kelimeler

Yakup Burak, Emine Ahmeto?lu, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, OSB Bilgi Düzeyi, Kayna?t?rma, Bütünle?tirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Yakup Burak (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2020 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler, sorumlu yazar Yakup Burak veya ilgili yay?n kurulu?u arac?l??yla temin edilmelidir. Akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?mlarda telif haklar? ve ücretlendirme konusunda yazar?n politikalar? geçerlidir. Uygulama ve puanlama prosedürleri için orijinal makaleye ba?vurulmas? zorunludur.

Kaynaklar

Burak, Y. & Ahmeto?lu, E. (2020). "Otizm Spektrum Bozuklu?u Olan Çocuklar?n Kayna?t?r?lmas?"

ve Bütünle?tirilmesinde Ö?retmenlerle ?lgili De?i?kenlerin ?ncelenmesi" *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 19(73), 478-503. Makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: otizm-spektrum-bozuklugu-bilgi-olcegi-toad.pdf

Otizm Spektrum Bozuklu?u Bilgi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tamam?na eri?im için yukar?da belirtilen referans makaleye veya sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM